

г-н г-на Ив. Сестрицка
25.08.2025г.

СМЕТНА ПАЛАТА
на Република България

СМЕТНА ПАЛАТА
Изм. № 07-02-1649 / 11 / 19.08.2025 г.

ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ
п код 4000
Регистрационен индекс и дата
6200-149-1 / 25.08.2025
Срок за изпълнение

ДО
Г-ЖА ВАСКА РАЧЕВА
КМЕТ НА
ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО РАЧЕВА,

На основание чл. 54, ал. 15 от Закона за Сметната палата, приложено Ви изпращаме окончателен Одитен доклад № 0400203725, съдържащ квалифицирано мнение относно консолидирания годишен финансов отчет на община Септември за 2024 г., и приложеният към него одитиран годишен финансов отчет.

Приложение: съгласно текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Илимир Глазчев)

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400203725

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Община Септември за 2024 г.

София, 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Квалифицирано мнение	4
База за изразяване на квалифицирано мнение	4
Обръщане на внимание	16
Правно основание за извършване на одита	17
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	17
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	17
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет	18
Коригирани неправилни отчитания	19
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	26
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	28

Списък на съкращенията

АОС	Акт за общинска собственост
АЧОС	Акт за частна общинска собственост
АПОС	Акт за публична общинска собственост
ВРБ	Второстепенен разпоредител с бюджет
ГФО	Годишен финансов отчет
ДР	Допълнителни разпоредби
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЗСч	Закон за счетоводството
ЗПФ	Закон за публичните финанси
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МФ	Министерство на финансите
НДА	Нефинансови дълготрайни активи
ОПР	Отчета за приходите и разходите
ПГ по МЗС	Професионална гимназия по механизация на земеделското стопанство
ПРБ	Първостепенен разпоредител с бюджет
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СчП	Счетоводна политика
ОБА	Общинска администрация
ОУ	Основно училище
СУ	Средно училище
МЗ	министерство на здравеопазването
СС	Счетоводен стандарт
ЗДБРБ	Закон за Държавния бюджет на Република България
ЗВОПС	Закон за вътрешния одит в публичния сектор
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ЦПЛР	Център за подкрепа и личностно развитие
ДР на ЗПФ	Допълнителни разпоредби на Закона за публичните финанси
ДР на ЗУТ	Допълнителни разпоредби на Закон за устройство на територията
ДМА	Дълготрайни материални активи
МОЛ	Материално отговорно лице
СМР	Строително-монтажни работи
УПИ	Урегулиран поземлен имот
ДВ	Държавен вестник
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“ към МФ
ДСД	Други сметки и дейности
СЕС-РА	Сметки за средства от Европейския съюз – Разплащателна агенция
РЗП	Разгъната застроена площ
ИСО	Информационна система за общините
ИРМ	Изнесено работно място
ДДС	Данък върху добавената стойност

ДО
ДОЦ. НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-ЖА ВАСКА РАЧЕВА
КМЕТ НА ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Община Септември, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2024 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че с изключение на ефекта от въпросите, описани в раздел *База за изразяване на квалифицирано мнение* от настоящия доклад, приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Община Септември към 31 декември 2024 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на квалифицирано мнение

При одита на приложения консолидиран годишен финансов отчет (ГФО) на Община Септември за 2024 г. Сметната палата констатира следните неправилни отчитания:

1. Към 31.12.2024 г. не са коригирани установени при одита на ГФО за 2023 г. следните неправилни отчитания:

1.1. В Община Септември не е извършван преглед за преоценка/обезценка на част от нефинансовите дълготрайни активи (НДА), в нарушение на изискванията на Счетоводната политика на общината (СчП) и приложимата обща рамка за финансово отчитане:¹

При извършения финансов одит на ГФО на Община Септември за 2022 г. на одитния екип е представена информация, че последният преглед за обезценка на НДА –

¹ Одитни доказателства № 1 и № 2

транспортни средства, е извършен през 2017 г., като за останалите класове активи не е предоставена информация кога е извършен такъв.

През 2023 г. е извършен преглед за обезценка в три второстепенни разпоредителя с бюджет (ВРБ)² на активи, признати по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и сметка 2060 „Стопански инвентар“.

През 2024 г. е извършен преглед за обезценка само в шест от общо 33 ВРБ³ – на активи, признати в отчетна група „Бюджет“ по счетоводни сметки 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и 2060 „Стопански инвентар“.

В отчетна група ДСД, на основание Заповед № 2296 от 19.11.2024 г. на кмета на Община Септември, е извършен преглед за преценка/обезценка на активите, признати преди 2023 г. по данъчна оценка, по сметка 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“ във всички ВРБ на общината с признати активи по счетоводната сметка. На основание становище за потвърждаване на пазарни цени и експертна оценка, са определени справедливите стойности на активите и е извършен преглед за преценка/обезценка на част от активите, като са съпоставени балансовата им стойност с текущата възстановима стойност. Допуснато е да не се извърши преглед за обезценка на част от активите, включени за преглед в заповедта на кмета на общината.⁴

При наличие на основание, към 31.12.2024 г. не е извършен преглед за преценка/обезценка на признати в отчетността на общината НДА, на обща стойност 36 877 647 лв., от които 19 983 615 лв.,⁵ в отчетна група „Бюджет“ и 16 894 032 лв.⁶ в отчетна група ДСД.

Не са спазени сроковете за извършване на преглед за обезценка, определени в подт. 4.2 на т. 4 „Оценка след първоначално признаване“ от раздел V „Оценка на активите“ от СчП на Община Септември (веднъж на две години) и в т. 86 от ДДС № 7 от 2017 г. на МФ (най-малко веднъж на три години). За част от активите е изминал значително по-дълъг срок от нормативно определения, което създава предпоставки за представяне на НДА в отчетността на общината по стойности, които не отразяват реалната им стойност към датата на годишното приключване и изготвяне на финансовия отчет към 31.12.2024 г..

Допуснатото е оценено като съществено по характер.

1.2. Към 31.12.2024 г.⁷ не са съставени счетоводни записи за коригиране на следните неправилни отчитания, установени при извършените финансови одити на ГФО на общината за предходни отчетни години (2019 г., 2020 г. и 2022 г.):

² ОУ „Христо Ботев“ с. Карабунар – сметка 2049, СУ „Христо Смирненски“ гр. Септември – сметки 2041, 2049 и 2060 и ОУ „Кирил и Методий“ с. Ковачево – сметка 2041.

³ В ОУ „Христо Ботев“ - гр. Септември, СУ „Христо Смирненски“ - гр. Септември и ОУ „Кирил и Методий“ - с. Ковачево на признати НДА по сметки 2041, 2049 и 2060 с балансова стойност 278 434 лв., ОУ „Никола Вапцаров“ - с. Варвара (по сметка 2041 с балансова стойност 34 520 лв.), ОУ „Георги Бенковски“ - с. Виноградец (по сметка 2049 с балансова стойност 1 742 лв.) и ОУ „Христо Ботев“ - с. Карабунар (по сметка 2060 с балансова стойност 410 лв.).

⁴ Описани в т.т. 1.2.1 букви „б“ и „г“, 1.2.2, 1.3.1, 1.4.1 и 1.6.1 буква „а“ от раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“.

⁵ признати по шифри 0011 „Сгради“ – 14 162 932 лв., 0012 „Компютри, транспортни средства и оборудване“ – 2 567 053 лв., 0013 „Стопански инвентар“ – 253 920 лв., 0017 „Земни, гори и трайни насаждения“ – 2 972 861 лв. и 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ – 26 849 лв.

⁶ признати по шифри 0015 „Инфраструктурни обекти“ – 15 756 239 лв., 0016 „Активи с историческа и художествена стойност и книги“ – 84 695 лв. и 0017 „Земни, гори и трайни насаждения“ – 1 053 098 лв.

⁷ предвид неизвършения преглед за преценка/обезценка на НДА през последните три години.

1.2.1. В Общинска администрация – Септември (ОБА), първостепенен разпоредител с бюджет (ПРБ):⁸

а) Два актива⁹, на обща стойност 385 703 лв., са балансово признати през 2020 г. по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в отчетна група „Бюджет“ неправилно по данъчни оценки, вместо по справедливата им стойност;¹⁰

б) Четири актива (поземлени имоти), на обща стойност 241 235 лв., са балансово признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ с определената в АОС данъчна оценка, вместо по справедливата им стойност. За актуваните имоти не са издадени актове за общинска собственост в предходни отчетни периоди, но активите са били включени в имотните регистри на общината;¹¹

в) Актувани с три АОС¹² сгради и прилежащите към тях земи, на читалищата „Селска пробуда“ - с. Варвара, „Христо Смирненски“ - гр. Ветрен и „Христо Ботев - 1928“ - с. Ковачево, са признати през 2022 г. в баланса по данъчна оценка, в общ размер на 172 851 лв., в т.ч. по сметки 2031 „Административни сгради“ (161 232 лв.), 2039 „Други сгради“ (509 лв.) и 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (11 110 лв.);¹³

г) Двадесет и един новоактувани поземлени имота, с обща площ от 210 766 кв.м., са признати през 2022 г. в баланса на общината по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ неправилно по данъчна оценка, в общ размер на 446 141 лв.

На одитния екип не е предоставена информация за извършен от общината анализ доколко данъчната оценка на активите се явява надежден индикатор за определяне на тяхната справедлива стойност.

1.2.2. В Кметство с. Ветрен дол, ВРБ на Община Септември,¹⁴ тринадесет новоактувани поземлени имота, с площ от 44 314 кв.м., са признати в баланса на общината по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, неправилно по данъчна оценка, общо в размер на 85 083 лв.

Поземлен имот, с площ от 32 кв.м.,¹⁵ е продаден през 2024 г. Имотът правилно е отписан по данъчната оценка, по която е бил признат в предходен отчетен период (136 лв.), но в следствие неправилно е признат повторно в баланса, на стойност 280 лв.¹⁶, по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ и по кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“.¹⁷

Одитният екип не може да потвърди верността на стойността, по която са признати имотите, тъй като данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Въпреки наличието на основание, на тези активи не е извършен преглед за преоценка/обезценка. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от Закона за счетоводството (ЗСч) оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

⁸ Одитни доказателства № 1 и № 2

⁹ Актувани с АОС №№ 72/2002 г. и 292/2012 г.

¹⁰ Установено при финансовия одит на ГФО за 2020 г.

¹¹ Установено при финансовия одит на ГФО за 2020 г.

¹² АПОС № 3818 от 21.06.2022 г., АПОС № 3822 от 27.07.2022 г. и АПОС 3823 от 28.07.2022 г.

¹³ Установено при финансовия одит на ГФО за 2022 г.

¹⁴ Установено при извършения финансов одит на ГФО за 2022 г.

¹⁵ Актуван с АЧОС № 3901 от 08.11.2022 г.

¹⁶ Разликата между справедливата стойност (416 лв.) и данъчната оценка (136 лв.).

¹⁷ Одитни доказателства № 1 и № 2

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. А.2, раздел V „Оценка на активите“ от СчП на Община Септември и чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч за оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети. Допуснатото е в нарушение на принципа за оценяване на позициите, признати във финансовите отчети, да се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Предвид недобрата практика, прилагана и в предходни отчетни периоди, за признаване на придобитите по безвъзмезден начин активи по данъчна оценка, вместо по тяхната справедлива стойност, допуснатото е оценено като съществено по характер.

1.2.3. Във връзка с извършена през 2019 г. промяна на отчетната стойност на актив „Поликлиника“, месечната амортизация за актива е определена, като новата амортизируема стойност е разпределена за 252 месеца, а не за оставащите 223 месеца от срока на годност. Новата амортизируема стойност неправилно е определена, в размер на 177 534 лв., вместо 156 578 лв., тъй като не са приспаднати начислените към датата на преоценката амортизации, в размер на 20 956 лв.

В амортизационния план за 2022 г. неправилно не е отразена акумулираната амортизация за актива към месеца на промяната на отчетната стойност (към 31.05.2019 г.), в размер на 20 956 лв., в резултат на което към 31.12.2022 г. балансовата стойност на актива в амортизационния план неправилно е увеличена със същата сума (167 494 лв., вместо 146 538 лв.) спрямо балансовата стойност от счетоводния баланс.

През месец декември 2023 г. стойността на актива е увеличена с извършен основен ремонт, на стойност 480 732 лв., като са съставени и счетоводни записи за отписване на амортизационни разходи, в размер на 4 572 лв. В резултат на тези счетоводни операции, към 31.12.2023 г. балансовата стойност на актива в амортизационния план (639 775 лв.) е неправилно завишена с 16 384 лв. спрямо балансовата стойност, отчетена в счетоводния баланс (623 391 лв.).

Към 31.12.2024 г. разликата между балансовата стойност на актива в амортизационния план (608 442 лв.) и балансовата стойност в счетоводния баланс на общината (592 058 лв.) не е коригирана (16 384 лв.).¹⁸

Не са спазени изискванията на т. 46 от ДДС № 5 от 2016 г. на Министерство на финансите (МФ), при наличието на събития или на новопостъпила информация, водещи до промени в някои от параметрите, в резултат на което се очаква съществена промяна на разхода за амортизации или неговото разпределение по години, да се ревизират първоначалните предположения и очаквания на съответните параметри, залежали при определянето на първоначалния размер и разпределението на амортизацията за срока на годност на актива.

Неправилното отчитане не оказва съществено влияние на балансовата стойност на актива към 31.12.2024 г., но при цялостното изпълнение на новия амортизационен план би довело до повторно начисляване на амортизационни разходи, в размер на 20 956 лв.

Допуснатото е оценено по характер.

1.3. При извършения финансов одит на ГФО на общината за 2020 г. са установени следните неправилни отчитания, свързани с преактуване на активи – общинска

¹⁸ Одитни доказателства № 1 и № 3

собственост, и прехвърлени активи от други бюджетни организации от подсектор „Централно управление“.¹⁹

1.3.1. За счетоводно отразяване на преактуван поземлен имот в с. Карабунар, признат в отчетността на общината в предходен отчетен период, по издаден нов АОС № 3642 от 04.11.2020 г., с данъчна оценка в размер на 119 946 лв., са съставени неправилни счетоводни операции:

- по кредита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, със стойност 4 238 лв., по която активът е признат в отчетността за първи път – за отразяване на промяната в характера на собствеността на имота от публична общинска в частна общинска собственост, и

- по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, със стойност 115 708 лв., представляваща разликата до новата данъчна оценка, в размер на 119 946 лв.

Счетоводните операции са съставени без да е извършен преглед за обезценка/преоценка и съответно да бъде определена справедлива стойност на имота. Следвало е да се съставят само записвания по аналитични партии и подсметки към синтетичната счетоводна сметка, по която е отразяван съществуващия до момента актив.

Предвид съществената разлика между отчетната стойност и новата данъчна оценка на актива, следвало е от общината да се извърши анализ относно това, дали активът е бил включен или следва да се включи при периодичен преглед за преоценка, като се определи неговата справедлива стойност.²⁰

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието и на т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ относно оценките след първоначално признаване на ДМА.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т.т. 7.1 и 7.2 на СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно оценките след първоначално признаване на ДМА. Фигуриращите в новосъставените АОС данъчни оценки могат да се използват при обезценката/преоценката само доколкото се явяват надежден индикатор за справедливата стойност на съответните имоти, в противен случай не би следвало да се вземат предвид.

С размера на допуснатото неправилно отчитане (115 708 лв.) неправилно са завишени шифър 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ от актива и шифър 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от пасива на баланса.

1.3.2. С договор от 10.12.2019 г., Министерство на здравеопазването (МЗ), чрез Областна администрация – Пазарджик, прехвърля безвъзмездно на Община Септември право на собственост върху земя и сгради. Имотите са актувани от общината с Акт за публична общинска собственост (АПОС) № 3581 от 17.12.2019 г. и към датата на утвърждаване на акта са с данъчна оценка от 142 123 лв. (в т.ч. на земята, в размер на 45 064 лв., и на сградите, в размер на 97 059 лв.).

В счетоводните регистри на ОбА, през 2019 г. имотите са признати неправилно по данъчна оценка (142 123 лв.) по дебита на сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (45 064 лв.), 2031 „Административни сгради“ (74 281 лв.), 2032 „Жилищни сгради, общежития и апартаменти“ (8 181 лв.) и 2039 „Други сгради“

¹⁹ Одитни доказателства № 1 и № 2

²⁰ т. 7.2 от СС 16, съгласно която преоценките на дълготрайни материални активи трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

(14 597 лв.). Следвало е да бъдат признати по балансовата стойност, фигурираща в отчетността на бюджетната организация – прехвърлител.

В МЗ, отчетната стойност, в размер на 701 086 лв., на безвъзмездно прехвърлените активи и акумулирана амортизация, в размер на 16 399 лв., са отписани от счетоводните регистри през м. януари 2020 г. Балансовата им стойност, в размер на 684 687 лв. (в т.ч. земя – 89 981 лв. и сгради – 594 706 лв.), е отписана в съответствие с указанията на МФ, дадени с т. 22 от ДДС № 5 от 2016 г., във връзка с т. 20.6 от ДДС № 20 от 2004 г., съгласно които в случаите на безвъзмездно прехвърляне на амортизируеми активи между бюджетни организации в системата на различни първостепенни разпоредители прехвърлителят и получателят отразяват активите по балансовата им стойност, към датата на прехвърляне.

В Общинска администрация – Септември (ПРБ), на основание на получени от МЗ през м. юни 2020 г. документи с характеристиките на имотите, са съставени счетоводни операции за увеличение на отчетната им стойност със сумата от 558 963 лв. (разликата между 701 086 лв. и 142 123 лв.), по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (44 917 лв.), и дебита на сметките от подгрупа 203 „Сгради“ – 514 046 лв., вместо с 497 647 лв., която представлява размера на балансовата стойност към датата на прехвърляне.

В резултат на съставените в ОБА счетоводни операции, към 31.12.2024 г. отчетната стойност на имотите е общо в размер на 701 086 лв., вместо 684 687 лв., в т.ч. на земята правилно, в размер на 89 981 лв., а на сградите неправилно – в размер на 611 105 лв., вместо 594 706 лв.²¹

Счетоводното отразяване на прехвърлянето на имотите между МЗ и Община Септември не е отчетено от прехвърлителя и получателя по балансовата стойност на прехвърлителя (684 687 лв.).

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 22 от ДДС № 5 от 2016 г., и изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСЧ за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 20.6 от ДДС № 20 от 2004 г., относно счетоводното отчитане на безвъзмездно прехвърлени активи и пасиви между бюджетни предприятия на различни първостепенни разпоредители.

Неправилно съставените в ОБА счетоводни операции са довели към 31.12.2024 г. до завишена отчетна стойност на сградите с 16 399 лв., завишена балансова стойност на сградите с 13 938 лв. и начислени в повече разходи за амортизации на сградите – 2 461 лв. (в т.ч. 492 лв. през 2024 г.), поради което към 31.12.2024 г. е завишен шифър 0011 „Сгради“ от баланса с 13 938 лв. и е завишен шифър 0603 „Разходи за амортизации“ с 492 лв. от Отчета за приходите и разходите (ОПР).

1.4. Неправилни отчитания, установени при извършения финансов одит на ГФО на общината за 2021 г.:²²

1.4.1. В Кметство с. Карабунар, ВРБ на Община Септември, два²³ поземлени имота – общинска собственост, са признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ по данъчна оценка, на обща стойност 121 840 лв., определена в АОС към 31.12.2021 г., вместо по справедлива стойност.

За един от имотите е съставен АОС от 2014 г., с данъчна оценка 4 408 лв. На основание издадения през 2021 г. нов АОС, с данъчна оценка в размер на 121 730 лв., без основание е съставена счетоводна операция по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и

²¹ Равна с балансовата стойност на сградите по баланса на МЗ.

²² Одитни доказателства № 1 и № 2

²³ Актувани с АОС № 3719 от 28.05.2021 г. (стар АОС №470/2014 г.) и АОС № 3743 от 30.06.2021 г.

трайни насаждения с разликата до новата данъчна оценка, в размер на 117 322 лв., вместо да се съставят само съответните записвания по аналитични партиди.

Предвид съществената разлика между отчетната стойност и новата данъчна оценка на актива, следвало е от общината да се извърши анализ относно това, дали актива е бил включен или следва да се включи при периодичен преглед за преоценка, като се определи неговата справедлива стойност.²⁴

1.4.2. При признаването в отчетността на активи – сгради и прилежаща земя, са допуснати следните неправилни отчитания:

В предходен отчетен период са признати в отчетността на общината неправилно по данъчната оценка, определена с АПОС № 2949 от 2017 г., следните активи: по сметка 2039 „Други сгради“ - масивна сграда, със стойност 5 820 лв., признати разходи по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ - незавършена сграда, със стойност 475 310 лв. и по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ – земя, със стойност 314 160 лв.

През 2021 г. имотът е разделен (с два АОС) на сграда с прилежаща земя²⁵ и УПИ²⁶, без промяна в параметрите на първоначално признатите активи. В отчетна група „Бюджет“ признаването в отчетността на сградата с прилежащата земя, на основание на новосъставения АПОС, е извършено по определените им данъчни оценки – по сметки 2039 „Други сгради“ със стойност 5 617 лв., 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ – 458 757 лв. и 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ – 102 816 лв.²⁷

На активите²⁸, признати в отчетна група „Бюджет“, не е извършен преглед за определяне на справедлива стойност, както и приблизителна оценка на незавършеното строителство, във връзка с което активите са признати към 31.12.2024 г. по стойностите, определени на база данъчни оценки от 2021 г.

Непредоставянето на информация за извършен от общината анализ относно това, дали данъчната оценка на активите се явява надежден индикатор за определяне на тяхната справедлива стойност, не позволява да се потвърди избраният подход за първоначалното признаване на дълготрайните активи.

По време на одита на ГФО за 2021 г., от одитният екип са анализирани разпоредителни сделки с имоти (земи) – общинска собственост, реализирани през 2021 г., по стойности, които значително се различават от данъчните оценки на имотите. Средната стойност, по която са осчетоводени имотите е 6,25 лв. на 1 кв.м., а средната пазарна стойност на продадените през 2021 г. общински имоти е приблизително три пъти по-висока от балансовата им стойност. Извършена продажба на публичен търг на сграда с прилежаща земя през одитирания период е на стойност шест пъти по-висока от данъчната оценка на активите.

²⁴ т. 7.2 от СС 16, съгласно която преоценките на дълготрайни материални активи трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

²⁵ С АПОС № 3780 от 2021 г. се актуват със следните данъчни оценки: масивната сграда на стойност 5 617 лв., незавършената сграда на стойност 458 757 лв. и прилежаща земя на стойност 102 816 лв.

²⁶ С АПОС № 3781 от 2021 г. се актува поземлен имот с данъчна оценка 264 180 лв.

²⁷ Актуваният с АПОС № 3781 от 2021 г. поземлен имот е признат през 2021 г. в отчетността по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, в отчетна група ДСД. През 2024 г. е извършена преоценка на имота и същият е наличен в баланса на общината към 31.12.2024 г. по справедлива стойност в размер на 888 000 лв. Информацията относно извършената преоценка на имота е отразена в т. 2.1, буква „в“ от раздел „Коригирани неправилни отчитания“ от настоящия одитен доклад.

²⁸ по АПОС № 3780 от 2021 г.

Одитният екип не може да потвърди стойността, по която са признати имотите.²⁹ Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. А. ДМА, 2. Метод на оценка на ДМА от раздел V „Оценка на активите“ от СчП на Община Септември.³⁰

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23. от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т.т. 7.1 и 7.2 на СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно оценките след първоначално признаване на ДМА.

Предвид неправилния подход за първоначално признаване на НДА, прилаган и в предходни отчетни периоди, допуснатото е оценено като съществено по характер.

1.5. В Професионална гимназия по механизация на земеделското стопанство – гр. Септември, ВРБ на Община Септември, е извършено неправилно признаване на ДМА, с обща стойност 15 095 лв., и не е приложен единен подход за счетоводното класифициране на активи:³¹

а) активи, на обща стойност 9 653 лв., с индивидуални стойности при тяхното първоначално признаване под определения със счетоводната политика на общината стойностен праг на същественост за признаване на ДМА от 500 лв. без ДДС, неправилно са признати по баланса на общината като ДМА по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“.

Неправилно признатите като ДМА активи са отразени в амортизационния план с отрицателна балансова стойност към 31.12.2024 г., в размер на 22 747 лв. Отрицателната балансова стойност е в резултат на невключен в амортизационния план актив „компютър“, с отчетна стойност от 535 лв., и определена амортизация, в размер на 28 090 лв., по аналитична партида с наименование „обща партида“ с отчетна стойност от 60 лв.

Не е спазен определения в раздел V „Оценка на активите“, т. А. ДМА, т. 1.2 от Счетоводната политика на Община Септември стойностен праг за признаване на ДМА от 500 лв. без ДДС, във връзка с т. 16.16 от ДДС № 20 от 2004 г.

С балансовата стойност на неправилно класифицираните като ДМА активи, в размер на 22 212 лв., са занижени шифри 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ и 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от актива и пасива на баланса.

б) Неправилно по сметка 2060 „Стопански инвентар“ са признати придобити през предходни години активи (климатици), на обща стойност 5 442 лв., вместо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“. Активите са отразени в амортизационния план с балансова стойност към 31.12.2024 г. в размер на 1 986 лв.³²

²⁹ данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид.

³⁰ В Раздел V, т. 4 от Счетоводната политика на Община Септември е определен препоръчителен подход за оценка на НДА след първоначално признаване

³¹ Одитни доказателства № 1 и № 3

³² Актив „Климатик“, с отчетна стойност от 1 382 лв., не е включен в амортизационния план, въпреки че е отразен в инвентарната книга.

Не е спазено приложение № 2 от СчП на Община Септември за класификация на разходите за придобиване на дълготрайни активи, във връзка с изискванията за осчетоводяване на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

С балансовата стойност на неправилно класифицираните ДМА е завишен шифър 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ и е занижен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ от актива на баланса.

в) по сметки 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и 2060 „Стопански инвентар“ са признати придобити през предходни отчетни периоди активи „павилион“, със стойности съответно 600 лв., 25 270 лв. и 4 200 лв.

Не е приложен единен подход в системата на първостепенния разпоредител с бюджет за счетоводното класифициране на активите. В Счетоводната политика на Община Септември не е регламентиран ред за отчитане на такива активи.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 61 от ДДС № 20 от 2004 г. относно прилагането на унифицирана счетоводна политика в рамките на цялата система от подведомствени разпоредители.

Допуснатото несъответствие е оценено по характер.

1.6. Неправилни отчитания, установени при извършения финансов одит на ГФО на общината за 2022 г.:³³

1.6.1. При извършени одитни процедури за потвърждаване на твърденията за вярност пълнота и оценяване е констатирано, че в отчетността на ОБА:

а) за отчитане на преактуван поземлен имот, признат в отчетността на общината в предходен отчетен период, съгласно издаден нов АОС № 3845 от 13.10.2022 г., с площ на имота от 15 059 кв. м., и нова данъчна оценка, в размер на 38 852 лв., са съставени счетоводни операции по кредита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ със стойността по стария АОС (данъчна оценка в размер на 4 066 лв.), и по дебита на сметката, в кореспонденция със сметка 7801 „Преоценка на нефинансови дълготрайни активи“, със стойност, в размер на 34 786 лв., представляваща разликата до новата данъчна оценка. Счетоводните записи са съставени без да е извършен преглед за обезценка/преоценка и съответно определяне на справедлива стойност на имота.

б) Поземлен имот, с площ 21 251 кв. м., е признат в баланса на общината в предишен отчетен период по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ със стойност от 1 864 лв. Издаден е нов АОС № 3796 от 14.01.2022 г., в който са включени земя и едноетажна полумасивна сграда, с площ 90 кв.м. (с данъчна оценка 2 576 лв.), непризната в отчетността на общината. Поземленият имот е прекласифициран в отчетна група „Бюджет“ по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ със стойността на новата данъчна оценка, в размер на 73 103 лв., в кореспонденция със сметки 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи „Бюджет“ и „Други сметки и дейности““, със стойност 1 864 лв., и 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“, със стойност 71 239 лв., представляваща разликата до новата данъчна оценка.

Сградата е призната в баланса на общината по дебита на сметка 2039 „Други сгради“ неправилно по данъчна оценка, в размер на 2 576 лв., вместо по справедлива стойност.

³³ Одитни доказателства № 1 и № 2

Предвид съществената разлика между отчетната стойност (1 864 лв.) и новата данъчна оценка на актива (73 103 лв.), следвало е от общината да се извърши преглед за преоценка към 31.12.2024 г., като се определи неговата справедлива стойност.

1.6.2. В Център за подкрепа и личностно развитие (ЦПЛР) – Детски комплекс, ВРБ на Община Септември, преактувани през 2022 г. активи (прилежаща земя и сграда), са признати в баланса на центъра неправилно по данъчна оценка, общо в размер на 15 059 лв., в т.ч. по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (11 751 лв.) и сметка 2031 „Административни сгради“ (3 308 лв.). Имотът е признат през 2022 г. след прехвърляне от ОБА.

Одитният екип не може да потвърди стойността на признатите по данъчна оценка активи (имоти) към 31.12.2024 г.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т.т. 7.1 и 7.2 на СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно оценките след първоначално признаване на ДМА.

Предвид неправилния подход за първоначално признаване на НДА, прилаган и в предходни отчетни периоди, допуснатите неправилни отчитания са оценени като съществени по характер.

1.7. Въведена в експлоатация през месец септември 2014 г. спортна площадка на открито за мини футбол³⁴, финансирана и изградена от Министерство на младежта и спорта, след решение на Общински съвет – Септември³⁵ за учредяване на безвъзмездно право на строеж, не е призната в баланса на Община Септември по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в отчетна група ДСД, и не са начислени разходи за амортизация на актива, за периода от м. октомври 2014 г. до 31.12.2024 г. От Община Септември не е изискана информация от министерството за стойността на изградената спортна площадка.

Следвало е да се определи справедливата стойност на актива, след което да бъде признат в отчетността на общината.

В ОБА, извършени през 2022 г. разходи за основен ремонт на спортната площадка, в размер на 59 990 лв., неправилно са капитализирани по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД, вместо да бъдат капитализирани като последващи разходи за актива.³⁶

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 16.15 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 6.1 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно отчитането на разходите за подобрения и основен ремонт на ДМА.

Поради липсата на оценка за стойността на първоначално изградената от Министерството на младежта и спорта спортна площадка, допуснатото се оценява като съществено по характер.

С размера на неправилно отчетения основен ремонт, в размер на 59 990 лв., е завишен шифър 0014 „ДМА в процес на придобиване“ и е занижен шифър 0015 „Инфраструктурни обекти“ от актива на баланса.

2. В Професионална гимназия по механизация на земеделското стопанство (ПГ по МЗС), ВРБ на Община Септември, при изпълнените одитни процедури за проверка на отчетените разходи за амортизации, е установено несъответствие между признатите разходи за амортизация към 01.01.2024 г. (113 388 лв.) и тези към 31.12.2023 г.

³⁴ Спортна площадка за мини футбол в УПИ II, кв. 184 на гр. Септември.

³⁵ Решение № 610 от 17.03.2014 г.

³⁶ Одитни доказателства № 1 и № 3

(179 242 лв.), отразени съответно в амортизационните планове за 2024 г. и 2023 г. В амортизационния план за 2024 г. не са отразени амортизации на активите към 31.12.2023 г., общо в размер на 65 854 лв.³⁷

Несъответствието между амортизацията към 01.01.2024 г. и 31.12.2023 г. води до риск от неправилно изчисляване на амортизационните разходи за 2024 г. и изкривяване на информацията в годишния финансов отчет, с което се нарушава изискването на чл. 24 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние.

Допуснатото е оценено по характер.

3. В приложението към ГФО на Община Септември за 2024 г. не е оповестена информация за.³⁸

а) стойността на поетите ангажменти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размера на авансовите плащания, съгласно изискванията, дадени с т. 12, буква „г“ от СС 16 „Дълготрайни материални активи“;

б) стойността на поетите ангажменти за придобиване на нематериални активи, включително размера на авансовите плащания, съгласно изискванията, дадени с т. 10, буква „д“ от СС 38 „Нематериални дълготрайни активи“.

Допуснатото е оценено по характер.

4. Установени са следните случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби:

4.1. Община Септември отговаря на условията по чл. 130а, ал. 1 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) за определянето ѝ като община с финансови затруднения през 2025 г., въз основа на данните от годишния отчет за касовото изпълнение на бюджета на общината и оборотната ведомост към 31.12.2024 г..³⁹

4.1.1. Наличните към края на годината задължения за разходи по бюджета на общината са в размер на 18 743 921 лв. и представляват 55,8 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за периода от 2021 г. до 2024 г. (33 570 799 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 13 708 301 лв. или 40,8 на сто в повече спрямо допустимите 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години.

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 1 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 2 от ЗПФ наличните към края на годината задължения за разходи по бюджета на общината да не надвишават 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години, във връзка с § 2 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

4.1.2. Наличните към края на годината поети ангажменти за разходи по бюджета на общината по чл. 94, ал. 3, т. 2 от ЗПФ, предвид изключенията по чл. 96⁴⁰ от Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2024 г., са в размер на 53 381 677 лв. и представляват 159,0 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за периода от 2021 г. до 2024 г. (33 570 799 лв.). Превишението на бюджетния

³⁷ Одитно доказателство № 5

³⁸ Одитно доказателство № 9

³⁹ Одитно доказателство № 10

⁴⁰ Ограничението по чл. 94, ал. 3, т. 2 от ЗПФ не се прилага за ангажменти за разходи по сключени договори от общината през периода 2021 - 2024 г.: 1) за извършвани от общината услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси; 2) за сметка на трансферите от централния бюджет по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „г“ от ЗПФ.

показател е в размер на 36 596 278 лв. или 109,0 на сто в повече спрямо допустимите 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години.

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 2 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 3 от ЗПФ и чл. 96 от ЗДБРБ за 2024 г., наличните към края на годината поети ангажименти за разходи по бюджета на общината да не надвишават 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

4.1.3. Наличните към края на годината просрочени задължения по бюджета на общината са в размер на 3 150 473 лв. и представляват 7,1 на сто от отчетените разходи за 2024 г. (44 555 770 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 922 685 лв. или 2,1 на сто в повече спрямо допустимите 5 на сто от отчетените разходи за последната година.

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 3 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 4 от ЗПФ наличните към края на годината просрочени задължения по бюджета на общината да не надвишават 5 на сто от отчетените за последната година разходи на общината, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

4.2. В Община Септември през 2016 г. е приета Стратегия за управление на риска за периода 2016 г. - 2019 г.⁴¹ Стратегията не е актуализирана, с което са нарушени разпоредбите на чл. 12 от Закона за финансово управление и контрол.⁴²

В общината няма създаден риск-регистър, не са идентифицирани и оценени към 31.12.2024 г. рисковете в областта на финансово-счетоводната дейност.

Допуснатите несъответствия са установени и през предходни финансови одити на ГФО на Община Септември, като към 31.12.2024 г. от ръководството не са предприети съответните действия.⁴³

Не са спазени изискванията на чл. 12, ал. 3 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор утвърдената стратегия за управление на риска да се актуализира на всеки три години или при настъпване на съществени промени в рисковата среда и контролните дейности, целящи намаляването на риска, да се анализират и актуализират най-малко веднъж годишно.

4.3. В Община Септември не е създаден одитен комитет, въпреки че попада в обхвата на чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор. Съгласно чл. 18 (изм. - ДВ, бр. 51 от 2016 г.), ал. 1 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор (изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) в общините с изградени звена за вътрешен одит, задължително се създават одитни комитети, които се състоят от 3 до 5 членове, включително и председател, като най-малко две трети от тях са външни за организацията лица. Съгласно чл. 18, ал. 2, т. 3 от същия закон, съставът на одитните комитети в общините се определя от общинските съвети след провеждане на процедурата съгласно наредбата по ал. 11 (от чл. 18) за срок от три години. Наредбата е

⁴¹ Приета с Решение № 348 от 28.06.2016 г. на Общински съвет – Септември.

⁴² Чл. 12 (1) Ръководителите на организациите по чл. 2 отговарят за управлението на рисковете.

(2) Управлението на риска включва идентифициране, оценяване и контролиране на потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане целите на организацията, и е предназначено да даде разумна увереност, че целите ще бъдат постигнати.

(3) За изпълнение на дейностите по ал. 1 и 2 ръководителите утвърждават стратегия, която се актуализира на всеки три години или при настъпване на съществени промени в рисковата среда. Контролните дейности, целящи намаляването на риска, се анализират и актуализират най-малко веднъж годишно.

⁴³ Одитно доказателство № 3

приета на основание чл. 18, ал. 11 от ЗВОПС с ПМС № 24 от 26.01.2017 г., (обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г., изм. и доп. ДВ. бр. 88 от 13 октомври 2020 г.).⁴⁴

Не са спазени изискванията за задължително създаване на одитен комитет в общините, в които има изградено звено за вътрешен одит, регламентирани в чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор, във връзка с чл. 21 от ЗПФ, и във връзка с § 2 от допълнителните разпоредби на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Обръщане на внимание

Сметната палата обръща внимание на информацията от Приложението към консолидирания годишен финансов отчет, в което е посочено, че Община Септември е ползвала временен безлихвен заем от сметката за чужди средства за извършване на плащания по бюджета.

В Община Септември през предходни отчетни периоди са ползвани временни безлихвени заеми от набирателната сметка за чужди средства за извършване на плащания по бюджета, в размер на 452 929 лв. За периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. не са ползвани нови безлихвени заеми от тази сметка, както и не са извършвани плащания за възстановяване на вече ползваните през предходни години заеми, в резултат на което към 31.12.2024 г. невъзстановените средства остават в размер на 452 929 лв.⁴⁵

На одитния екип не са предоставени решения на Общински съвет – Септември, заповеди на кмета на общината или други документи, обосноваващи ползването на заемите.

Въпреки че информацията за заема, в размер на 452 929 лв., е оповестена в Приложението към ГФО за 2024 г. на Община Септември, от предоставеното описание не става ясно по какъв начин е формирана сумата на невъзстановените средства, призната по сметка 4630 „Временни безлихвени заеми от/за сметки за чужди средства“ към 31.12.2024 г. Представената информация обхваща само част от компонентите на салдото, което затруднява проследимостта и пълната прозрачност на отчетената стойност.

Съгласно чл. 147 от ЗПФ чрез сметките за чужди средства не може да се извършват и отчитат други дейности освен администрирането на чужди средства и дейността на съответните държавни органи по принудително изпълнение и конфискуване на активи и последващото управление и разпределение на събраните средства съгласно изискванията на приложимото законодателство.

Сметната палата е обърнала внимание за ползван и невъзстановен заем от набирателната сметка за чужди средства и при извършените финансови одити на ГФО на общината за 2021 г., 2022 г. и 2023 г.

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Община Септември в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната

⁴⁴ Одитно доказателство № 3

⁴⁵ Одитно доказателство № 11

палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на квалифицирано мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2025 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-02-037 от 24.03.2025 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване,

фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключенията на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, коригирани по време на одита, и съществени недостатъци на вътрешния контрол, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Сметната палата не модифицира одитното мнение във връзка с включените в Част II на настоящия одитен доклад други констатации.

Коригирани неправилни отчитания

1. При одитните процедури за проверка относно извършване на преглед за преоценка/обезценка на нефинансовите дълготрайни активи (НДА), е установено:⁴⁶

В Счетоводната политика на Община Септември е възприет подход извършването на преглед за преоценка/обезценка на нефинансовите активи да е най-малко веднъж на две години (подт. 4.2 на т. 4 „Оценка след първоначално признаване“ от раздел V „Оценка на активите“).

Неправилно е определено, че при прегледа за обезценка на НДА следва да се извърши съпоставка между текущата възстановима стойност на активите и тяхната отчетна, вместо с балансовата им стойност.

Със Заповед № 483 от 29.03.2024 г. на кмета на Община Септември е извършена промяна в т. 4.2. „Оценка след първоначално признаване“ от раздел IV „Оценка на активите“ от Счетоводната политика на общината, като е определено, че при прегледа за обезценка на НДА следва да се извърши съпоставка между балансовата и текущата възстановима стойност на съответния актив.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 20 и т. 71 от ДДС № 5 от 2016 г., относно извършване на преоценка и обезценка спрямо балансовата стойност на амортизируемите нефинансови дълготрайни активи.

2. За част от неправилно признати в отчетността НДА по данъчна оценка, вместо по справедлива стойност, установени при извършените финансови одити на ГФО на общината за предходните отчетни години, от общината са предприети следните действия:⁴⁷

През 2024 г., със Заповед № 2296 от 19.11.2024 г. на кмета на Община Септември, е разпоредено да бъде извършен преглед за обезценка на всички активи от отчетна група ДСД, признати по данъчна оценка и актувани преди 2023 г., съгласно експертна оценка от оценител, потвърдена със становище от 30.10.2024 г., в резултат на което:

2.1. В Общинска администрация – Септември (ПРБ):

а) С АОС № 3495 от 21.03.2019 г. е актуван поземлен имот на територията на Кметство с. Злокучене, непризнат в предходни отчетни периоди в отчетността на общината, който е признат през 2019 г. по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ (отчетна група ДСД) неправилно по данъчна оценка, в размер на 1 664 лв., вместо по справедлива стойност.

През 2024 г. е определена справедлива стойност на актива, в размер на 9 295 лв., като за разликата до справедливата стойност е съставен счетоводен запис по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ и по кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ със сумата от 7 631 лв.

б) Преактуван с АОС № 3655 от 2021 г. поземлен имот е признат в отчетността по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, в отчетна група ДСД, с определената данъчна оценка, в размер на 2 335 лв.

През 2024 г. е определена справедлива стойност на актива, в размер на 44 370 лв., като за разликата е съставен счетоводен запис по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и

⁴⁶ Одитни доказателства № 1 и № 2

⁴⁷ Одитни доказателства № 1 и № 2

трайни насаждения“ и по кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“, в размер на 42 035 лв.

в) Актуван през 2017 г.⁴⁸ поземлен имот е разделен през 2021 г. на два имота, на урегулиран поземлен имот (УПИ)⁴⁹ и на сграда с прилежаща земя⁵⁰, без промяна в параметрите на първоначално признатите активи. Непризнатият до момента на преактуването актив – УПИ, е признат в отчетна група ДСД по данъчна оценка по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, в размер на 264 180 лв.

През 2024 г. е извършена преоценка на УПИ, като на актива е определена справедлива стойност, в размер на 888 000 лв. За разликата до справедливата стойност е съставен счетоводен запис по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ и по кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ със сумата от 623 820 лв.

2.2. В Кметство с. Лозен, поземлен имот⁵¹ е балансово признат по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, с определената в АОС данъчна оценка, в размер на 4 304 лв.⁵²

През 2024 г. е определена справедливата стойност на актива, в размер на 16 380 лв., като за разликата до справедливата стойност е съставен счетоводен запис по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ и по кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ със сумата от 12 076 лв.

2.3. В ОБА и Кметство с. Карабунар, ВРБ на Община Септември, три поземлени имота – общинска собственост, са признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ по данъчна оценка, на обща стойност 8 559 лв., определена в АОС към 31.12.2021 г.⁵³

През 2024 г. е определена справедливата стойност на активите, в общ размер на 27 620 лв., като за разликата до справедливата стойност са съставени счетоводни записи по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ и по кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ със сумата от общо 19 061 лв.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. А.2, раздел V „Оценка на активите“ от СчП на Община Септември и чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч за оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети да се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

3. При извършената проверка на отчетените капиталови разходи и оценка на ДМА с незавършен процес на придобиване към края на отчетната година, в отчета на ОБА е установено следното:⁵⁴

⁴⁸ С АПОС № 2949 от 2017 г.

⁴⁹ С АПОС № 3781 от 2021 г. се актува поземлен имот с данъчна оценка 264 180 лв.

⁵⁰ С АПОС № 3780 от 2021 г. се актуват със следните данъчни оценки: масивната сграда на стойност 5 617 лв., незавършената сграда на стойност 458 757 лв. и прилежаща земя на стойност 102 816 лв.

⁵¹ АОС № 3646 от 2020 г., УПИ III - 231 кв. 27, 910 кв.м.

⁵² Установено при финансовия одит на ГФО за 2020 г.

⁵³ В Общинска администрация – Септември (ПРБ), два имота с АОС №№ 3667 и 3768 от 2021 г. и данъчни оценки, съответно 404,60 лв. и 1 768,80 лв., и в Кметство с. Карабунар – имот с АОС № 3649 от 2020 г. и данъчна оценка – 6 385,50 лв.

⁵⁴ Одитни доказателства № 4 и № 12

3.1. Не е определена и начислена приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство към 31.12.2024 г. на разходи по два договора⁵⁵, за обновяване и благоустрояване на прилежащи площи към детска градина и за изготвяне на технически проект за изграждане на спортен комплекс в град Септември, в резултат на което не са осчетоводени разходи, в общ размер на 1 089 372 лв.:

а) в отчетна група „Бюджет“ – по дебита на сметки 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, в размер на 786 972 лв.,⁵⁶ и 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“, в размер на 302 400 лв.,⁵⁷ срещу кредитиране на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“, в размер на 1 089 372 лв.;

б) в отчетна група ДСД – по дебита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и кредита на сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности““, в размер на 302 400 лв.

Не са спазени указанията на Министерство на финансите, дадени в т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г., съгласно които за ДМА с незавършен процес на придобиване към края на отчетната година да се направи и осчетоводи оценка на натрупаните разходи по придобиване.

3.2. Разходи за обновяване и благоустрояване на прилежащи площи към детска градина, на обща стойност 410 566 лв.,⁵⁸ неправилно са капитализирани в стойността на инфраструктурни обекти:

а) в отчетна група „Бюджет“ – по дебита на сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ (410 566 лв.) в кореспонденция със сметки 4020 „Доставчици по аванси от страната“ (385 000 лв.) и 4010 „Задължения към доставчици от страната“ (25 566 лв.);

б) в отчетна група ДСД – по дебита на сметки 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и кредита на сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности““.

Извършените разходи за основен ремонт и придобиване на дълготрайни активи, разположени в имот, ограден с масивна ограда, са пряко свързани с дейността и обслужват нуждите на бюджетната организация (детската градина). Тъй като от тяхното използване се извличат директни икономически изгоди в рамките на текущата бюджетна дейност, тези разходи следва да се отразят в отчетна група „Бюджет“ по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, а след приключване на придобиването – да бъдат прекласифицирани по съответните сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“ съгласно СБО.

Не са спазени указанията, дадени от МФ в Тема № 8 на Коментарите по методологически въпроси, съгласно които активи, които са пряко свързани и обслужват текущата бюджетна дейност на бюджетната организация, се отчитат в отчетна група „Бюджет“ по сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“ от СБО.

⁵⁵ По договор № 75 от 29.04.2022 г. и анекс № 250 от 03.10.2023 г. с предмет „Обновяване и благоустрояване на прилежащи площи към детска градина, находяща се в УПИ – I – детски комбинат, кв. 77 по плана на гр. Септември“ и Договор № 225 от 07.11.2024 г. с предмет „Изготвяне на технически проект за изграждане на спортен комплекс, находящ се в УПИ I, кв. 116 в град Септември“.

⁵⁶ по договор № 75 от 29.04.2022 г. и анекс № 250 от 03.10.2023 г. – 786 972 лв.

⁵⁷ по договор № 225 от 07.11.2024 г. – 302 400 лв.

⁵⁸ по договор № 74 от 29.04.2022 г. и анекс № 249 от 03.10.2023 г. с предмет „Реконструкция и благоустрояване на прилежащото дворно място към ОДЗ „Червена шапчица“, находящо се в УПИ – XVIII, за детска градина, кв. 112 по регулационния план на гр. Септември“.

Не е спазено изискването за отчитане на активите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

3.3. Разходи за обект „Изпълнение на строително-монтажни работи (СМР) за обект „Велоалея с начало ул. „Л. Каравелов“ о.т. 459, минаваща през улица „Иван Милев“, по улица с о.т. 808-443-810-442 в кв. 180, и завършваща в УПИ XVI – Търговия и услуги в кв. 104 на гр. Септември““, в размер на 196 795 лв.⁵⁹, извършени, но непризнати през 2023 г., са осчетоводени през 2024 г. в отчетна група СЕС неправилно по дебита на сметка 6997 „Увеличение на пасиви (приходно-разходни позиции) от други събития“, вместо по сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.

Разходите са капитализирани в отчетна група ДСД по дебита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в неправилна кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности““, вместо със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.

Велоалеята, с отчетна стойност 204 475 лв., е въведена в експлоатация през м. юни 2024 г., но капитализираните разходи по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ не са прекласифицирани като инфраструктурен обект по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“.

На касова основа изплатените през 2024 г. разходи за изграждане на велоалеята, на обща стойност 31 140 лв., неправилно са отчетени по параграф 51-00 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи“, вместо по параграф 52-06 „Изграждане на инфраструктурни обекти“.

Не е спазен принципът „начисляване“, съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч, за признаване на ефектите от сделки и други събития в момента на тяхното възникване, независимо от момента на плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Не са спазени характеристиките на сметките от СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

Не са спазени указанията дадени с т. 18 и 19 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ, относно капитализиране на активи по сметки от група 22 „Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности“.

Не са спазени изискванията за отчитане на стопанските операции по параграфи в съответствие с техния характер, съгласно Единната бюджетна класификация (ЕБК) за 2024 г., утвърдена от министъра на финансите с ДДС № 9 от 2023 г.

4. При изпълнените одитни процедури за проверка на отчитането на разходите за амортизации, са установени следните неправилни отчитания и несъответствия:⁶⁰

4.1. В ОБА, през 2024 г. са съставени счетоводни записи за прехвърляне на дълготрайни активи между материално отговорни лица (МОЛ), на обща стойност 621 539 лв. Записите са съставени в отчетна група „Бюджет“ чрез дебитиране и кредитиране на сметки от групи 20 „Дълготрайни материални активи“ и 21 „Нематериални дълготрайни активи“ на СБО.

⁵⁹ По договор № 06 от 16.01.2023 г. Разходите по договора са финансирани по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

⁶⁰ Одитни доказателства № 5 и № 12

В резултат на това, активите са отчетени втори път в амортизационния план, което е довело до:

- несъответствие между балансовите им стойности от амортизационния план и счетоводния баланс, и
- до неправилно начисляване на разходи за амортизация, в размер на 98 685 лв.

Разходите са отразени по дебита на сметки от подгрупа 603 „Разходи за амортизации“, срещу кредитиране на съответните сметки от подгрупи 241 „Амортизация на дълготрайни материални активи“ (95 949 лв.) и 242 „Амортизация на нематериални дълготрайни активи“ (2 736 лв.).

4.2. В ПГ по МЗС, ВРБ на Община Септември не са начислени разходи за амортизация за десет месеца на 2024 г., в размер на 69 094 лв.⁶¹ Разходите е следвало да бъдат начислени по дебита на сметки от подгрупа 603 „Разходи за амортизации“ и кредита на съответните сметки от подгрупи 241 „Амортизация на дълготрайни материални активи“ и 242 „Амортизация на нематериални дълготрайни активи“.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние във финансовите отчети.

Не са спазени изискванията на чл. 3 ал. 3 от ЗСч за текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти.

5. В ОБА, при извършените одитни процедури за проверка на счетоводните записвания, свързани с направените разходи за доставка на материали и външни услуги, е установено следното:

5.1. Разходи за закупуване на цветя за озеленяване, на стойност 39 960 лв., неправилно са осчетоводени в отчетна група „Бюджет“ по дебита на сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, вместо по сметка 6019 „Разходи за други материали“.^{62,63}

Не са спазени характеристиките на сметките от СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

5.2. Разходи, отнасящи се за предходни години, на обща стойност 89 893 лв., в отчетна група „Бюджет“, са признати неправилно по дебита на сметка 6994 „Намаление на финансови активи (приходно-разходни позиции) от други събития“.⁶⁴

а) Разходи за закупуване на кофи и метални контейнери за смет, на обща стойност 47 249 лв.⁶⁵, придобити през 2021 г., са осчетоводени през 2024 г. Съдовете за отпадъци са предадени на общината с приемо-предавателни протоколи от 10.02.2021 г., но са фактурирани на 11.01.2024 г. Следвало е разходите да се осчетоводят по сметка 6993 „Намаление на материални запаси от други събития“;

б) Разходи за закупуване на материали за водопроводна инсталация за минерална вода, на стойност 1 764 лв., фактурирани през 2022 г., са осчетоводени през 2024 г. Следвало е разходите да се осчетоводят по сметка 6993 „Намаление на материални запаси от други събития“;

⁶¹ Разликата между определените в амортизационния план амортизации за 2024 г., в размер на 75 471,09 лв., и реално начислените разходи за първите два месеца на годината – 6 376,66 лв.

⁶² На касова основа разходите, на стойност 39 960 лв., правилно са отчетени по подпараграф 10-15 „Материали“.

⁶³ Одитни доказателства № 6 и № 12

⁶⁴ Одитни доказателства № 7 и № 12

⁶⁵ По две фактури със стойности 39 837,60 лв. и 7 411,20 лв.

в) Разходи за ползвани външни услуги – транспорт (5 218 лв.), услуги с автовишка (15 629 лв.) и автогрейдер (4 512 лв.), почистване на дъждоприемни шахти (13 521 лв.) и правна защита (2 000 лв.), на обща стойност 40 880 лв., отнасящи се за 2023 г., са осчетоводени през 2024 г. Следвало е разходите да се осчетоводят по сметка 6997 „Увеличение на пасиви (приходно-разходни позиции) от други събития“.

Не е спазен принципът „начисляване“, съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч, за признаване на ефектите от сделки и други събития в момента на тяхното възникване, независимо от момента на плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Не са спазени характеристиките на сметките от СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

5.3. Разходи за изпълнени СМР за подобряване на енергийната ефективност на административната сграда на кметството в гр. Ветрен, на обща стойност 227 148 лв.⁶⁶, неправилно са осчетоводени като разходи за външни услуги по дебита на сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, вместо като разходи за основен ремонт – по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, а след приключване на ремонтните дейности следва да се капитализират по сметка 2031 „Административни сгради“.^{67, 68}

Не са спазени изискванията на т. 6.1 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“ и указанията на министъра на финансите, дадени с т. 16.15 от ДДС № 20 от 2004 г. с последващите разходи да се коригира балансовата стойност на актив, когато е вероятно предприятието да получи икономическа изгода над първоначално оценената стандартна ефективност на актива.

5.4. Закупени от Община Септември строителни материали (бетон), 381,9 куб.м,⁶⁹ на обща стойност 68 428 лв., са осчетоводени по сметки 6016 „Разходи за строителни материали“ (65 788 лв.) и 6029 „Други разходи за външни услуги“ (2 640 лв.) в отчетна група „Бюджет“. На касова основа платените разходи са отчетени по подпараграфи 10-15 „Материали“ (65 788 лв.) и 10-20 „Разходи за външни услуги“ (2 640 лв.):⁷⁰

Съгласно получени обяснения от одитираната организация:

- бетонът е използван за възстановяване на карбонизиран бетон⁷¹ по трибуните, пътеките, отводнителните канавки и ажурните огради на стадиона в с. Ветрен дол и общината не дължи възнаграждение на полагилата бетона външна фирма, защото полагането е извършено безвъзмездно;

⁶⁶ По договор № 33 от 15.02.2023 г. с предмет „Изпълнение на строително-монтажни работи за обект: „Ремонт на административна сграда находяща се в УПИ II – за аптека, здравна служба и кметство в кв. 63, с цел подобряване на нейната енергийна ефективност в гр. Ветрен“.

⁶⁷ Разходите не са платени към 31.12.2024 г. Балансовата стойност на сградата към 31.12.2024 г. е в размер на 26 553 лв.

⁶⁸ Одитни доказателства № 7 и № 12

⁶⁹ Обемът на положения бетон е значителен – приблизително 382 куб.м, което съответства на между 50 и 64 стандартни бетоновоза (камион с въртящ се барабан), тегло от над 900 тона и приблизителна покрита площ от около 1 910 кв.м при дебелина на слоя 20 см.

⁷⁰ Одитни доказателства № 6 и № 12

⁷¹ **Карбонизиран бетон** е бетон, в който е настъпил процес на карбонизация – химическа реакция между въглеродния диоксид от въздуха и калциевия хидроксид, съдържащ се в циментовата паста на бетона. В резултат на тази реакция се образува калциев карбонат. Карбонизацията не отслабва директно самия бетон, но води до **корозия на арматурата**, което компрометира дълготрайността и якостта на армираните бетонни конструкции.

- съгласно становище на главния архитект на общината, извършените дейности попадат в обхвата на чл. 151, ал. 1, т. 1⁷² от Закона за устройство на територията (ЗУТ) и съгласно §5, т. 43⁷³ от ДР на ЗУТ представляват *текущ ремонт*.

В счетоводните регистри не е признат актив „стадион“. Признати са активи в Кметство с. Ветрен дол, ВРБ на Община Септември, „земя на стадиона“ - по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, с отчетна стойност 38 376 лв., съблекалня - по сметка 2031 „Административни сгради“, със стойност 3 973 лв., и тоалетна - по сметка 2039 „Други сгради“, със стойност 745 лв.

Изпълнените дейности по полагане на бетон на стадиона с. Ветрен дол са с характер на разходи за изграждане на инфраструктурен обект (стадион) и помощна инфраструктура (пътеки, отводнителни канавки и др.), и е следвало да бъдат осчетоводени, както следва:

5.4.1. Вложените материали и използваните външни услуги (68 428 лв.):

а) в отчетна група „Бюджет“ – по дебита на сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ и по кредита на сметка 6504 „Разходи за изграждане на инфраструктурни обекти по стопански начин“;

б) в отчетна група ДСД – за капитализирането на разходите, по дебита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и кредита на сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности““ и след приключването на изграждането – по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“.

5.4.2. Разходите за полагането на бетона, след тяхното *оценяване по справедлива стойност*, т.е. пазарната цена на същата или сходна услуга към момента на извършване:

а) в отчетна група „Бюджет“:

- по дебита на сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ и по кредита на сметка 7414 „Получени капиталови помощи и дарения в натура от страната“; и

б) в отчетна група ДСД, за капитализирането на разходите, по дебита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и кредита на сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности““, а след приключването на изграждането – по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 9 от ДДС № 5 от 2015 г. относно счетоводното отчитане на разходите за изграждане на инфраструктурни обекти по стопански начин, във връзка с указанията дадени от министъра на финансите с т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г., относно капитализиране на разходите за изграждане на инфраструктурни обекти в отчетна група ДСД.

6. През 2024 г. е извършена пазарна оценка на урегулиран поземлен имот, с площ 2 646 кв.м., ведно с построена в него двуетажна масивна сграда, с разгъната застроена площ (РЗП) 600 кв.м.

⁷² Чл. 151. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., предишен текст на чл. 151, изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Не се изисква разрешение за строеж за: 1. текущ ремонт на сгради, постройки, съоръжения и инсталации.

⁷³ § 5. По смисъла на този закон:

43. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 16 от 2021 г.) „Текущ ремонт“ на строеж е подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата;

б) извършват дейности като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.

Текущ ремонт на строеж е и подобряването и поддържането в изправност на елементите на техническата инфраструктура по чл. 64, ал. 1, при които не се променят трасето и техническите характеристики.

В Акт за публична общинска собственост (АПОС) № 170 от 15.10.2008 г. е описан имот: „Поземлен имот – застроен, състоящ се от 2 645 кв.м., с построените в него двуетажна масивна сграда на Общинска администрация – гр. Септември с РЗП 600 кв.м. и четириетажна масивна сграда на Общинска администрация – гр. Септември с РЗП 2 170 кв.м.“. Така описаният имот е признат в баланса на Община Септември през предходни години.

През 2024 г., въз основа на извършената пазарна оценка на двуетажната сграда, същата е неправилно повторно призната⁷⁴ в баланса на общината, със стойност в размер на 198 000 лв., определена на база експертната оценка, без наличие на нов АОС или друг правоустановяващ документ. За признаването на сградата е съставен счетоводен запис по дебита на сметка 2031 „Административни сгради“ и по кредита на сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.⁷⁵

Допуснато е повторно признаване на актив (сграда) по баланса на общината.

Не са спазени изискванията на чл. 3 ал. 3 от ЗСч за текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти.

Не е спазено изискването на чл. 24 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние във финансовите отчети.

7. В приложението към ГФО на Община Септември за 2024 г. не е оповестена информация за приблизителната счетоводна оценка на незавършеното строителство, съгласно изискванията, дадени с т.16.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ.

В Община Септември не е определена приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство към 31.12.2024 г. с разликата до фактическите разходи, съгласно указанията на Министерство на финансите.⁷⁶

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

В Община Септември не са въведени адекватни контролни дейности, които да предотвратяват и минимизират съществуващите рискове от допускане на неправилни отчитания при спазването на счетоводните принципи за оценяване на позициите, признати във финансовите отчети, за начисляване – ефектите от сделки и други събития да се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаване или плащане, и да се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят, както и при отчитането на обезценката и преоценката на нефинансовите дълготрайни активи, капиталовите разходи, външните услуги, разходите за амортизация и други стопански операции. В резултат на това са допуснати неправилни отчитания и несъответствия с приложимата обща рамка за финансово отчитане, отразени в одитния доклад.

На основание т. 67 от ДДС № 7 от 2024 г. на Министерството на финансите са извършени корекции на отчета за сметките за средства от ЕС, администрирани от Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие“ (СЕС-3-РА), оборотната ведомост, баланса, отчета за приходите и разходите и приложението за прилаганата счетоводна политика. Коригираният ГФО за 2024 г. е зареден в системата на ИСО на МФ

⁷⁴ През одитирания период не са начислявани разходи за амортизации на повторно признатата в баланса сграда.

⁷⁵ Одитни доказателства № 8 и № 12

⁷⁶ Одитни доказателства № 9 и № 12

на 28.05.2025 г. и е представен в Сметната палата (ИРМ - Пазарджик) с входящ №№ 07-02-287#2⁷⁷ и 07-02-287#3⁷⁸ от 28.05.2025 г.

В подкрепа на констатациите са събрани 12 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Пазарджик, бул. „България“ № 2, ет. 12, кабинет 1210.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 264 от 12.08.2025 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Община Септември и един за Сметната палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Димитър Гладев)

⁷⁷ Отчета за сметките за средства от ЕС, администрирани от РА към ДФЗ - (СЕС-3-РА).

⁷⁸ Оборотната ведомост, баланса, ОПР и приложението за прилаганата счетоводна политика.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	Въпросник за предприети действия за коригиране на отклонения/несъответствия, установени при извършен от Сметната палата финансов одит на ГФО на Община Септември за 2023 г.	11
2	Работен документ № ГФО-2.16-12 за проверка на предприетите към 31.12.2024 г. действия за коригиране на неправилни отчитания, установени при извършен от Сметната палата финансов одит на ГФО на Община Септември за 2023 г.	106
3	Работен документ № ГФО-2.16-10 за проверка на предприетите към 31.12.2024 г. действия за коригиране на неправилни отчитания, установени при извършен от Сметната палата финансов одит на ГФО на Община Септември за 2023 г.	29
4	Работен документ № ГФО-2.8 за проверка на капиталовите разходи	128
5	Работен документ № ГФО-2.27 за проверка на амортизациите	65
6	Работен документ № ГФО-2.16-8 за проверка на разходите за материали	24
7	Работен документ № ГФО-2.16-9 за проверка на разходите за външни услуги	71
8	Работен документ № ГФО-2.16-13 за проверка на стопански операции по съществени позиции – счетоводни сметки: 2010, 2031 и 7992	21
9	Работен документ № ГФО-2.24 за проверка на извършените оповестявания във финансовия отчет към 31.12.2024 г.	6
10	Работен документ № ГФО-2.16-3 за проверка на спазването на изискванията и ограниченията по чл. 94, ал. 3 във връзка с чл. 130а, ал. 1 от ЗПФ	5
11	Работен документ № ГФО-2.16-5 за проверка на отчитането на временните безлихвени заеми от сметките за чужди средства, сметки 4630 и 4614 в отчетни групи „Бюджет“ и ДСД	4
12	Работен документ № ГФО-2.16-15 за проверка на предприетите действия за коригиране на неправилни отчитания, установени по време на одита на ГФО на Община Септември за 2024 г.	88